

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGA
MÁSODIK SZEKCIÓ

NAGY GÁBOR kontra MAGYARORSZÁG ÜGY

(33529/11. sz. kérelem)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2014. február 11.

Ezen ítélet az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdésében foglalt körülmények beálltával válik véglegessé. Szerkesztői változtatás alá eshet.

A Nagy Gábor kontra Magyarország ügyben,
az Emberi Jogok Európai Bírósága (Második Szekció) Kamaraként tartott ülésén, melynek tagjai voltak:

Guido Raimondi, *elnök*,
İşıl Karakaş,
Dragoljub Popović,,
Sajó András,
Nebojša Vučinić,
Paulo Pinto de Albuquerque,
Egidijus Kūris, *bírák*,

és Stanley Naismith, a *Szekció Hivatalvezetője*,
2014. január 14-i zárt ülésén lefolytatott tanácskozását követően
az azon időpontban elfogadott alábbi ítéletet hozza:

AZ ELJÁRÁS

1. Az ügy alapja egy, a Magyar Köztársaság ellen benyújtott kérelem (33529/11. sz.), melyet az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény („az Egyezmény”) 34. cikke alapján egy magyar állampolgár, Nagy Gábor („a kérelmező”) 2011. május 27-én terjesztett a Bíróság elé.

2. A kérelmezőt Varga T., Budapesten praktizáló ügyvéd képviselte. A magyar Kormányt („a Kormány”) Tallódi Z. Kormányképviselő képviselte a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumból.

3. A kérelmező különösen azt panaszolta, hogy előzetes fogvatartása indokolatlan volt, és túlságosan hosszú ideig tartott. A kérelmező az Egyezmény 5. cikkének 1. bekezdésére, valamint a 6. cikk 1., 3.(b) és 3.(c) cikkeire támaszkodott. Továbbá az 5. cikk 4. bekezdése alapján panaszolta, hogy fogvatartásának megtámadása során nem tartották tiszteletben a „fegyveregyenlőség” elvét.

4. 2011. november 21-én a kérelem közlésre került a Kormány felé.

A TÉNYEK

I. AZ ÜGY KÖRÜLMÉNYEI

5. A kérelmező 1990-ben született, és Budapesten él.

6. 2010. december 4-én a rendőrség elfogta a kérelmezőt és állítólagos társát.

2010. december 6-án a Pesti Központi Kerületi Bíróság bűnismétlés veszélyére hivatkozva, három személygépkocsi feltörésével és egy negyedik feltörésének kísérletével ugyanazon a napon, összesen mintegy 400 euró értékre elkövetett több rendbeli lopás gyanúja miatt, a büntetőeljárásról szóló törvény 129. § (2) bekezdése alapján elrendelte a kérelmező előzetes letartóztatásba helyezését. Indoklásában a bíróság megjegyezte, hogy a kérelmezőnek nem volt állása, sem más jövedelme, s hogy az állítólagosan elkövetett bűncselekmények sorozat jellegűek voltak.

A kérelmező meghallgatásán a kirendelt védő nem volt jelen.

2010. december 14-én a másodfokú bíróságként eljáró Fővárosi Bíróság elutasította a kérelmező fellebbezését, megismételve, hogy a kérelmező jövedelemmel nem rendelkező munkanélküli személy volt, s megemlítve, hogy kevésbé korlátozó intézkedés nem volt alkalmazható.

7. 2010. december 20-án a kérelmező arra hivatkozva kérte szabadlábra helyezését, hogy a bíróság semmilyen konkrét ténnyel nem valószínűsítette a bűnismétlés veszélyének fennállását. Iratokat nyújtott be annak alátámasztására, hogy hamarosan munkába lép, s hogy édesanyja hajlandó megélhetési költségeit addig fedezni, amíg fizetést nem kap. Arra is hivatkozott, hogy büntetlen előéletű.

8. 2011. január 12-én a Pesti Központi Kerületi Bíróság a kérelmező meghallgatása és érveinek elutasítása nélkül tagadta meg a kérelmező szabadlábra helyezését. A bíróság meglehetősen sztereotíp módon megismételte, hogy a kérelmező által állítólagosan elkövetett bűncselekmények jellegére, továbbá a kérelmező anyagi körülményeire figyelemmel fennállt a bűnismétlés veszélye.

2011. február 22-én a Fővárosi Bíróság tárgyalás tartása nélkül elutasította a kérelmező fellebbezését.

Ezen eljárások kizárólag írásban zajlottak.

9. Időközben az ügyészség a kérelmező letartóztatásának meghosszabbítását kérte, a kérelmező ügyvédje azonban nem kapott tájékoztatást az indítványról. 2010. december 28-án a bíróság a kérelmező meghallgatása nélkül rendelte el a letartóztatás 2011. március 6-ig történő meghosszabbítását. Ebben az eljárásban a bíróság ugyanarra a megállapításra jutott, nevezetesen, hogy a munkaviszonyban nem álló és más jövedelemmel sem rendelkező kérelmező bűnismétlést követne el, azaz folytatná azon sorozat jellegű bűncselekmények elkövetését, amelyek elkövetésével meggyanúsították. Ezzel párhuzamosan a bíróság elutasította a kérelmező állítólagos társa által benyújtott, szabadlábra helyezés iránti kérelmet.

10. 2011. január 19-én a Fővárosi Bíróság a kérelmező távollétében elutasította a kérelmező által a meghosszabbító végzés ellen benyújtott fellebbezést; a bíróság meggyőződött arról, hogy a kérelmező munkanélküli volta, valamint az állítólagosan elkövetett bűncselekmények sorozat jellege igazolta a kérelmező előzetes letartóztatásának fenntartását.

11. 2011. március 3-án a Kerületi Bíróság újabb, hosszabbítás iránti kérelemnek adott helyt. Bár ezúttal a védelmet értesítették, a bíróság nem várta meg a védő hosszabbítással kapcsolatos észrevételeinek a benyújtását, hanem alapvetően a korábban említett indokokra hivatkozva fenntartotta a kérelmező fogvatartását.

A kérelmező azonban sikerrel fellebbezett, s 2011. április 13-án szabadlábra került. A Fővárosi Bíróság megjegyezte, hogy a kérelmező pénzügyi helyzete biztosított volt, és rámutatott arra, hogy munkanélküli voltának pusztá ténye – különösen büntetlen előéletére figyelemmel – nem alapozta meg a bűnismétlés veszélyét; továbbá megjegyezte, hogy az ugyanazon napon elkövetett több rendbeli lopás nem minősül sorozat-bűncselekménynek.

II. A RELEVÁNS HAZAI JOG

12. Az 1998. évi XIX. törvény a büntetőeljárásról az alábbiak szerint rendelkezik:

129. §

„(2) A terhelt előzetes letartóztatásának szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt folytatott eljárásban, és akkor van helye, ha

...

NAGY GÁBOR kontra MAGYARORSZÁG ÍTÉLET

b) szökésének vagy elrejtőzésének veszélyére tekintettel vagy más okból megalapozottan feltehető, hogy az eljárási cselekményeknél a jelenléte másképp nem biztosítható,

c) megalapozottan feltehető, hogy szabadlábon hagyása esetén, különösen a tanúk befolyásolásával vagy megfélemlítésével, tárgyi bizonyítási eszköz, okirat megsemmisítésével, meghamisításával vagy elrejtésével megghiúsítaná, megnehezítené vagy veszélyeztetné a bizonyítást,

d) megalapozottan feltehető, hogy szabadlábon hagyása esetén a megkísérelt vagy előkészített bűncselekményt véghezvinné, vagy szabadságvesztéssel büntetendő újabb bűncselekményt követne el.”

130. §

„(2) A bíróság előzetes letartóztatás helyett lakhelyelhagyási tilalmat, házi őrizetet vagy távoltartást is elrendelhet.”

131. §

„(1) A vádirat benyújtása előtt elrendelt előzetes letartóztatás az elsőfokú bíróságnak a tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig, de legfeljebb egy hónapig tart. Az előzetes letartóztatást a nyomozási bíró alkalmanként legfeljebb három hónappal, összesen legfeljebb az előzetes letartóztatás elrendelésétől számított egy év elteltéig meghosszabbíthatja. Ezt követően az előzetes letartóztatást a törvényszék egyesbíróként eljárva, a nyomozási bíró eljárására vonatkozó szabályok szerint, alkalmanként legfeljebb két hónappal meghosszabbíthatja.”

133. §

„(1) Az előzetes letartóztatás megszüntetése iránti indítványt a bíróság érdemben megvizsgálja, és erről indokolt határozatot hoz. Ha a terhelt, illetőleg a védő az ismételt indítványban új körülményre nem hivatkozik, a bíróság az indítványt érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.”

136. §

„(1) A bíróságnak, az ügyésznek, illetőleg a nyomozó hatóságnak arra kell törekednie, hogy az előzetes letartóztatás a lehető legrövidebb ideig tartson. Ha a terhelt előzetes letartóztatásban van, az eljárást soron kívül kell lefolytatni”.

210. §

„(1) A nyomozási bíró ülést tart, ha az indítvány tárgya

a) a személyi szabadságot elvonó vagy korlátozó kényszerintézkedés [első] elrendelése...,

b) előzetes letartóztatás vagy házi őrizet meghosszabbítása, és az indítványban a korábbi határozathoz képest a meghosszabbítás okaként új körülményre hivatkoztak...”

211. §

„(3) [A bíróság ülésén az ügyész az előzetes letartóztatás elrendelésére vagy meghosszabbítására vonatkozó] indítványt megalapozó bizonyítékokat írásban előterjeszti, vagy szóban előadja. A jelenlevőknek módot kell adni arra, hogy az indítványozó bizonyítékait - a 186. § keretei között – megismerjék. Ha az értesített nem jelent meg, de az észrevételét írásban benyújtotta, ezt a nyomozási bíró ismerteti.

(4) A nyomozási bíró megvizsgálja, hogy az indítvány törvényi előfeltételei fennállnak-e, nincs-e akadálya a büntetőeljárásnak, és az indítvány megalapozottsága iránt nem támaszthatók-e ésszerű kételyek. A 210. § (1) bekezdésének a)-d) pontja esetén a vizsgálat kiterjed a gyanúsított személyi körülményeire is.”

215. §

„(1) A nyomozási bíró határozata ellen az jelenthet be fellebbezést, akivel a határozatot közölték. A kihirdetés útján közölt határozat elleni fellebbezést a kihirdetés után [szóban] nyomban be kell jelenteni.

(5) Fellebbezésre tekintet nélkül [azonnal] végrehajtható a személyi szabadságot elvonó vagy korlátozó kényszerintézkedés elrendelése.”

A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY 5. CIKKE 3. BEKEZDÉSÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

13. A kérelmező azt panaszolta, hogy előzetes letartóztatásba helyezése nem volt indokolt, s annak fenntartása nem volt igazolt, mivel a bíróságok semmilyen olyan konkrét elemre nem mutattak rá, ami alátámasztotta volna az intézkedés szükségességét – s mindezt úgy tették, hogy az előzetes letartóztatásba helyezésről döntő első tárgyaláson a kérelmező kirendelt ügyvédje nem volt jelen. A kérelmező az Egyezmény 5. cikkének 1. bekezdésére, a 6. cikk 1. bekezdésére, valamint a 6. cikk 3. bekezdésének (b) és (c) pontjaira hivatkozott.

14. A Bíróság úgy véli, hogy ezeket a panaszokat az előzetes letartóztatás hosszával kapcsolatos panasszal együtt, az Egyezmény 5. cikkének 3. bekezdése alapján kell megvizsgálni.

Az Egyezmény 5. cikkének 3. bekezdése kimondja:

„E Cikk 1. c) bekezdésének rendelkezésével összhangban letartóztatott vagy őrizetbe vett minden ... személynek joga van arra, hogy ésszerű időhatáron belül tárgyalást tartsanak ügyében vagy a tárgyalásig szabadlábra helyezték. A szabadlábra helyezés olyan feltételekhez köthető, melyek biztosítják a tárgyaláson való megjelenést.”

15. A Kormány vitatta az állítást.

A. Elfogadhatóság

16. A Bíróság megjegyzi, hogy a panasz nem nyilvánvalóan alaptalan az Egyezmény 35. cikke 3. bekezdésének (a) pontja szerinti értelemben. Továbbá megjegyzi, hogy semmilyen más alapon sem elfogadhatatlan. Ezért elfogadhatóvá kell nyilvánítani.

B. Érdem

17. A kérelmező azt panaszolta, hogy a fogvatartását meghosszabbító határozatok nem voltak egyéniesítettek. Előterjesztette, hogy nem álltak fenn olyan körülmények, amelyek igazolták volna a bűnismétlés kockázatát. A kérelmező szerint a hazai bíróságok elmulasztották megvizsgálni a kevésbé szigorú intézkedések alkalmazásának lehetőségét. Továbbá, a védelem érvei jórészt válasz nélkül maradtak.

18. A Kormány előterjesztette, hogy a kérelmező előzetes letartóztatása – a büntetőeljárásról szóló törvény 129. § (2) bekezdésének b./, c./ és d./ pontjával összhangban – a kérelmező ügyével kapcsolatos specifikus tényeken alapult. A bíróságok az idő múlásával párhuzamosan egyre nagyobb súllyal vették figyelembe a kérelmező személyes körülményeit. A bíróságok a kevésbé szigorú intézkedés alkalmazásának lehetőségét sem hagyták figyelmen kívül; valójában ez a megfontolás volt az, ami a kérelmező előzetes letartóztatásának megszüntetéséhez vezetett.

19. A Bíróság megismétli, hogy az Egyezmény 5. cikke – az Egyezmény 2., 3. és 4. cikkeivel együtt – elsődleges fontosságú azon alapvető jogok között, amelyek az egyén fizikai biztonságát védik, s ilyenként kiemelkedő jelentőségű (ld. *Castravet v. Moldova*, no. 23393/05, § 29, 13 March 2007). A cikk legfőbb célja az önkényes vagy indokolatlan szabadságtól való megfosztás megelőzése (ld. *Lukanov v. Bulgaria*, 20 March 1997, § 41, *Reports of Judgments and Decisions* 1997-II; *Assanidze v. Georgia* [GC], no. 71503/01, § 171, ECHR 2004-II, § 46; és *Ilaşcu and Others v. Moldova and Russia* [GC], no. 48787/99, § 461, ECHR 2004-VII).

20. A bűncselekmény elkövetésével meggyanúsított személyeket az eljárás idejére mindig szabadlábra kell helyezni, kivéve, ha az állam bizonyítani tudja, hogy „releváns és elégséges” indokok állnak fenn a fogvatartás fenntartásának igazolására (ld. *Yağcı and Sargin v. Turkey*, 8 June 1995, § 52, Series A no. 319-A).

21. A szabadlábra helyezés melletti és elleni érvek nem lehetnek „általánosak és elvontak” (ld. *Smirnova v. Russia*, nos. 46133/99 and 48183/99, § 63, ECHR 2003-IX). A Bíróság esetjoga szerint az a kérdés, hogy egy konkrét fogvatartási idő ésszerű-e, nem dönthető el absztrakt módon. Azt, hogy egy gyanúsított fogvatartásának fenntartása ésszerű-e, minden esetben az ügy speciális vonásai alapján kell megítélni. A fogvatartás fenntartása egy adott ügyben csak akkor lehet igazolt, ha a közérdek valódi követelményének olyan specifikus jelei állnak fenn, amelyek – az ártatlanság véelme ellenére – nagyobb súllyal esnek latba, mint az egyéni szabadság tiszteletben tartását előíró szabály (ld. *Kudła v. Poland* [GC], no. 30210/96, § 110, ECHR 2000-XI).

22. Elsődlegesen a nemzeti bírói hatóságokra tartozik annak biztosítása, hogy egy konkrét ügyben a vádlott előzetes letartóztatása ne haladja meg az ésszerű időtartamot. Ennek érdekében – az ártatlanság véelme elvének kellő figyelembe vétele mellett – a hatóságoknak meg kell vizsgálniuk mindazon tényeket, amelyek az egyéni szabadság tiszteletben tartását előíró szabálytól való eltérést igazoló közérdek valódi követelményének fennállása mellett vagy ellen szólnak, s ezen érveket bele kell foglalniuk a szabadlábra helyezés iránti kérelmek tárgyában hozott határozataikba. A Bíróságnak alapvetően az e határozatokban felhozott indokok, valamint a kérelmező által a kérelmében előadott valós tények alapján kell eldöntenie, hogy az Egyezmény 5. cikkének 3. bekezdését megsértették-e (ld. *Assenov and Others v. Bulgaria*, 28 October 1998, § 154, *Reports* 1998-VIII).

23. Az arra vonatkozóan tartósan fennálló alapos gyanú, hogy a letartóztatott személy bűncselekményt követett el, a meghosszabbított őrizetben tartás törvényességének elengedhetetlen, de bizonyos időn túl már nem elegendő feltétele. Ilyenkor a Bíróságnak már azt kell megállapítania, hogy a bírói hatóságok által felhozott egyéb indokok továbbra is igazolták-e a szabadságtól való megfosztást (ld. *Contrada v. Italy*, 24 August 1998, § 54, *Reports* 1998-V; *Toth v. Austria*, 12 December 1991, § 67, Series A no. 224). A Bíróságnak továbbá arról is meg kell bizonyosodnia, hogy a nemzeti hatóságok „különös gondosság”-gal jártak-e el az eljárás során (ld. többek között, *Szepesi kontra Magyarország*, 7983/06. sz., 23-25. bekezdés, 2010. december 21.).

24. A jelen ügy körülményeit illetően a Bíróság észrevételezi, hogy a kérelmezőt 2010. december 4-én vették őrizetbe, és 2011. április 13-án helyezték szabadlábra. Ilyen módon a vizsgálandó időszak négy hónap és kilenc nap.

25. A Bíróság tisztában van azzal, hogy a korábbi ítéleteiben elbírált, fogvatartás túlzott hosszával kapcsolatos ügyek többsége hosszabb tartamú szabadságtól megfosztást érintett, s hogy ezen ügyek fényében a négy hónap és kilenc nap relatíve rövid fogvatartási időnek tekinthető. Az Egyezmény 5. cikkének 3. bekezdése azonban nem tekinthető olyannak, mint ami feltétel nélkül megengedi az előzetes letartóztatást abban az esetben, ha az bizonyos időtartamnál nem hosszabb. A hatóságoknak minden, még a legrövidebb tartamú fogvatartás

indokoltságát is meggyőzően kell bizonyítaniuk (ld. *Belchev v. Bulgaria*, no. 39270/98, § 82, 8 April 2004).

26. A Bíróság észrevételezi: a jelen ügyben a felek között vita volt azt illetően, hogy – különösen a fogvatartott, valamint az ügy egyedi körülményeinek egyéniesített elbírálására vonatkozó követelmény (az 5. cikk 1. bekezdésének kontextusában ld. *Darvas kontra Magyarország*, 19547/07. sz., 27-29. bekezdés, 2011. január 11.) fényében – a bírói hatóságok által a kérelmező fogvatartásának fenntartására felhozott indokok „relevánsak” és „elégések” voltak-e.

27. A Bíróság megjegyzi, hogy miután a kérelmezőt 2010. december 4-én három személygépkocsi feltörésével elkövetett lopás, valamint egy, ugyanazon a napon elkövetett negyedik személygépkocsi feltörésének a kísérlete miatt őrizetbe vették, a Pesti Központi Kerületi Bíróság nyomozási bírója elé állították, s a nyomozási bíró a bűnismétlés kockázatára hivatkozva elrendelte a kérelmező egy hónapig történő fogvatartását; mindezt kirendelt védő jelenléte nélkül tette.

28. A határozat indoklásában a Kerületi Bíróság a bűncselekmények sorozat jellegére, továbbá arra hivatkozott, hogy a kérelmező rendszeres jövedelemmel nem rendelkező munkanélküli személy volt. A másodfokú bírósággént eljáró Fővárosi Bíróság ugyanezt a megközelítést követve megismételte a Kerületi Bíróság indoklását, további kifejtés nélkül hozzáfűzve, hogy kevésbé korlátozó intézkedés nem volt alkalmazható a kérelmezővel szemben.

29. A fogvatartás fenntartását elrendelő további végzésekben, valamint a kérelmező szabadlábra helyezés iránti indítványait elutasító határozatokban a hazai bíróságok a fogvatartás fenntartását igazoló indokként annak valószínűségére hivatkoztak, hogy a kérelmező újabb bűncselekményt követne el (ld. a fenti 8., 9., 10. és 11. bekezdést). Ezzel összefüggésben a Bíróság észrevételezi, hogy a bűnismétlés kockázatának értékelésekor a bírói hatóságok figyelmen kívül hagyták a kérelmező által jövőbeli munkába állásával kapcsolatosan benyújtott beadványokat, és azt, hogy munkába állásáig édesanyja hajlandó volt őt anyagilag támogatni.

30. A Bíróság szerint a kérelmező előzetes letartóztatásával kapcsolatos végzések azon a standard formulán alapultak, hogy a fogvatartás indokolt volt, mivel a kérelmezőnek nem volt munkahelye, és új bűncselekményeket követhetett volna el. A bíróságok annak ellenére nem hoztak fel ennél kidolgozottabb indoklást a fogvatartás fenntartása szükségességének igazolására, hogy a kérelmező büntetlen előéletű volt.

A Bíróság továbbá hivatkozik a Fővárosi Bíróság előzetes letartóztatást megszüntető határozatának az indoklására, amely szerint a kérelmező anyagi helyzete biztosított volt, és pusztán a munkahely hiányából nem vonható le olyan következtetés, hogy egy büntetlen előéletű személy hajlamos lenne újabb bűncselekmény elkövetésére (ld. a fenti 11. bekezdést).

31. A Bíróság továbbá megállapítja: úgy tűnik, hogy a kérelmező előzetes letartóztatásának teljes időszaka alatt egyszer sem került sor a magyar jogban kifejezetten biztosított kevésbé kényszerítő eszközök – így az óvadék vagy a házi őrizet – alkalmazása lehetőségének valódi megfontolására.

32. Összegezve, a Bíróság azt a következtetést vonja le, hogy a hazai hatóságok határozatai nem az összes vonatkozó tény elemzésén alapultak. A hatóságok nem vették figyelembe a kérelmező eljárás alatti szabadlábra helyezése mellett szóló érveket.

33. A fentiekre figyelemmel a Bíróság úgy véli: azáltal, hogy nem hivatkoztak konkrét releváns tényekre, illetve nem fontoltak meg alternatív, kevésbé kényszerítő intézkedéseket, a hatóságok olyan indokok alapján hosszabbították meg a kérelmező fogvatartását, amelyek – még ha „relevánsak” voltak is – nem tekinthetők „elégések”-nek. Ilyen módon a hatóságok

négy hónapon és kilenc napon át elmulasztották a kérelmező szabadságtól való megfosztásának igazolását.

34. Ezért a Bíróság úgy találja, hogy a kérelmező számára az Egyezmény 5. cikkének 3. bekezdésében biztosított azon jogot, hogy ügyében ésszerű időhatáron belül tárgyalást tartsanak, vagy a tárgyalásig szabadlára helyezzék, megsértették.

II. AZ EGYEZMÉNY 5. CIKKE 4. BEKEZDÉSÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

35. A kérelmező azt is panaszolta, hogy az az eljárás, amelyben fogvatartását megtámadta, nem felelt meg az Egyezmény 5. cikkének 4. bekezdésében foglalt garanciáknak.

36. Az Egyezmény 5. cikkének 4. bekezdése kimondja:

„Szabadságától letartóztatás vagy őrizetbe vétel folytán megfosztott minden személynek joga van olyan eljáráshoz, melynek során őrizetbe vételének törvényességéről a bíróság rövid határidőn belül dönt, és törvénytellenes őrizetbe vétele esetén szabadlára helyezését rendeli el.”

37. A Kormány vitatta az állítást.

A. Elfogadhatóság

38. A Kormány előterjesztette, hogy a kérelmezőnek polgári bíróság előtt kártérítési pert kellett volna indítania, azt állítva, hogy a „fegyveregyenlőség”-hez való jogát ellehetetlenítő bírói hatóságok kárt okoztak neki. Mivel ezt nem tette, nem merítette ki a hazai jogorvoslatokat.

39. Válaszában a kérelmező hangsúlyozta, hogy egy kártérítési per nem orvosolta volna a fogvatartásból történő szabadlára helyezéssel kapcsolatos eljárás menetét. Mindenesetre, a kérelmező fellebbezett a nyomozási bíró határozatai ellen, ami a kérelmező szerint elegendő volt a hazai jogorvoslatok kimerítéséhez.

40. A Bíróság úgy véli, hogy a felek által a polgári per adott körülmények közötti megfelelő voltát illetően előterjesztett érvek részletes vizsgálatára nincs szükség, mivel a Kormány nem terjesztett elő bizonyítékot arra vonatkozóan, hogy hasonló ügyekben egy ilyen per már hatékonynak bizonyult, ezért az adott körülmények között kimerítendő jogorvoslatnak minősült.

41. Ebből következően a panasz nem utasítható el a hazai jogorvoslatok kimerítésének elmulasztása miatt. A Bíróság továbbá úgy véli, hogy a panasz nem nyilvánvalóan alaptalan az Egyezmény 35. cikke 3. bekezdésének (a) pontja szerinti értelemben. Megjegyzi továbbá, hogy semmilyen más alapon sem elfogadhatatlan. Ezért elfogadhatóvá kell nyilvánítani.

B. Érdem

42. A kérelmező azzal érvelt, hogy nem volt lehetősége részt venni a fogvatartása meghosszabbításával, valamint a szabadlára helyezési kérelmeinek elbírálásával kapcsolatos eljárásokban. Továbbá azt állította, hogy azon ügyészi indítványt, ami fogvatartása 2010. december 28-i meghosszabbítását eredményezte, nem kézbesítették képviselője számára, a 2011. február 25. keltezésű indítványt pedig megkésetten kézbesítették.

43. A Kormány előterjesztette, hogy mivel a kérelmező nem indított államigazgatási jogkörben okozott kár miatti kártérítési pert a fogvatartásával kapcsolatos eljárás általa kifogásolt hiányosságaiért állítólagosan felelős hatóságok ellen, az ügy tényei hazai szinten

nem állapíthatók meg. Következésképpen a Kormány nincs abban a helyzetben, hogy az ügy érdemével kapcsolatosan a kérelmezői állításokat vitassa.

44. A Bíróság emlékeztet arra: az 5. cikk 4. bekezdése alapján az őrizetbe vett vagy letartóztatott személyeknek joguk van arra, hogy eljárást indítsanak azon eljárásjogi és anyagi jogi feltételek fennállásának bírósági felülvizsgálatára, amelyek fennállása nélkülözhetetlen a szabadságtól való megfosztás 5. cikk 1. bekezdés szerinti „törvényes”-ségéhez (ld. *Brogan and Others v. the United Kingdom*, 29 November 1988, § 65, Series A no. 145-B). Bár nem mindig szükséges, hogy az 5. cikk 4. bekezdése szerinti eljárásban ugyanazon garanciák érvényesüljenek, mint amiket az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdése polgári és büntetőeljárás vonatkozásában megkövetel (ld. *Megyeri v. Germany*, 12 May 1992, § 22, Series A no. 237-A), az eljárásnak bírósági jellegűnek kell lennie, s az adott szabadságvesztés típusának megfelelő garanciát kell biztosítani. Olyan személyek esetében, akiknek a fogvatartása az 5. cikk 1. bekezdésének hatálya alá esik, tárgyalást kell tartani (ld. *Nikolova v. Bulgaria* (no. 2), no. 40896/98, § 58, 30 September 2004; *Sanchez-Reisse v. Switzerland*, 21 October 1986, § 51, Series A no. 107; és *Kampanis v. Greece*, 13 July 1995, § 47, Series A no. 318-B).

45. Az Egyezmény 5. cikkének 4. bekezdése szerinti – a hatóságok vonatkozásában a fenntartott fogvatartás törvényességének gyors felülvizsgálatára vonatkozó kötelezettséget is magában foglaló – eljárás speciális természetére figyelemmel a Bíróság megismétli, hogy ha minden, fogvatartást elrendelő végzéssel szemben benyújtott kifogás elbírálásakor tárgyalást kellene tartani, akkor leállhatna a büntetőeljárás. Ezért a rendelkezésben benne rejlő eljárásjogi követelmények nem kötelezik a hatóságokat arra, hogy minden olyan esetben tárgyalást tartsanak, amikor kifogás kerül benyújtásra, kivéve, ha olyan speciális körülmények állnak fenn, amelyek tárgyalás tartását követelik meg (ld. *Çatal v. Turkey*, no. 26808/08, § 40, 17 April 2012). Fogvatartás ellen benyújtott kérelmek vonatkozásában a bíró általi meghallgatáshoz való jogot ésszerű időközönként gyakorolni kell (ld. *Ceviz v. Turkey*, no. 8140/08, § 45, 17 July 2012).

46. A jelen ügy tényeit illetően a Bíróság utal a kérelmező beadványaira, amelyek szerint fogvatartásának egész tartama, azaz több mint négy hónap alatt szabadságtól megfosztásának indokoltságával kapcsolatosan mindössze egyszer hallgatták meg a kérelmezőt. Fogvatartásának időszakos felülvizsgálatára, valamint szabadlábra helyezés iránti kérelmeinek elbírálására írásbeli eljárás keretében került sor.

47. A Bíróság továbbá utal a Kormány válaszbeadványaira (ld. a fenti 43. bekezdést). A Kormány nem hozott fel arra vonatkozó bizonyítékot, hogy a kérelmező szabadlábra helyezés iránti kérelmeinek benyújtása előtt vagy után ésszerű időn belül a kérelmező fogvatartásával kapcsolatosan sor került olyan meghallgatásra, amely a hatóságokat kimenti azon állítással szemben, hogy a kérelmek nem szóbeli eljárásban kerültek elbírálásra (a hasonlóságok és különbségek egybevetésére ld. a fent hivatkozott *Çatal* ügy 41. bekezdését).

48. A jelen ügyben a bíróság nincs meggyőződve arról, hogy fogvatartásának igazoltságával kapcsolatosan a kérelmezőt ésszerű időközönként meghallgatták, már csak azért sem, mivel szabadlábra helyezés iránti kérelmeit kizárólag írásbeli eljárás keretében bírálták el. Különösen, a négy hónap körüli időszak nem tekinthető ésszerű időköznek (ld. *Erişen and Others v. Turkey*, no. 7067/06, § 51, 3 April 2012). Ezen megállapítás megtételekor a Bíróság azt is figyelembe veszi, hogy a kérelmező előzetes letartóztatásba helyezésének első elrendelésére – a kérelmező terhére rótt bűncselekmények súlyos volta ellenére – kirendelt védő jelenléte nélkül került sor, továbbá, hogy a hazai bíróságok nem vették figyelembe a kérelmező által előterjesztett, szabadlábra helyezése mellett szóló érveket (ld. a fenti 8. bekezdést). Továbbá az is releváns, hogy a kérelmező ügyvédjét nem tájékoztatták megfelelő időben a fogvatartás meghosszabbításáról szóló indítványról (ld. a

fenti 9. bekezdést), valamint, hogy egy másik alkalommal a bíróság nem várta meg a fogvatartás meghosszabbításával kapcsolatosan a védelem által tett észrevételeket (ld. a fenti 11. bekezdést).

A Bíróság szerint ezen anomáliák együttes hatása olyan helyzetet eredményezett, amelyről nem állítható, hogy a kérelmező számára az 5. cikk 4. bekezdésében biztosított, olyan eljáráshoz való jogot, melynek során őrizetbe vételének törvényességéről bíróság dönt, tiszteletben tartották.

Következésképpen a rendelkezést megsértették.

III. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

49. Az Egyezmény 41. cikke kimondja:

„Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság - szükség esetén - igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek.”

A. Károk

50. A kérelmező 3.500 euró vagyoni kártérítést követelt. Ez az összeg megfelel a fogvatartás miatt kiesett jövedelemnek. A kérelmező további 3.000 euró nem vagyoni kártérítést is kért.

51. A Kormány vitatta az igényeket.

52. A Bíróság nem lát okozati kapcsolatot a megállapított jogsértés és az állított vagyoni kár között; ezért ezt az igényt elutasítja. Nem vagyoni kártérítésként azonban a kérelmező által kért teljes összeget megítéli.

B. Költségek és kiadások

53. A kérelmező további 2.000 eurót kért a hazai bíróságok, valamint a Bíróság előtt felmerült költségek megtérítésére. Ezen összegből 1.100 euró plusz ÁFA összeg felel meg a Bíróság előtt felmerült költségeknek és kiadásoknak, amely összeg a kérelmező ügyvédje által kiszámlázandó, 100 euró plusz ÁFA díjjal számított 11 órányi jogi munka díja.

54. A Kormány vitatta az igényt.

55. A Bíróság esetjoga szerint a kérelmező csak annyiban jogosult költségei és kiadásai megtérítésére, amennyiben bizonyítja, hogy e költségek ténylegesen és szükségszerűen felmerültek, s összegüket tekintve ésszerűek. A jelen ügyben a birtokában lévő információkra és a fenti kritériumokra figyelemmel a Bíróság a hazai eljárással kapcsolatos költségtérítési igényt elutasítja; a Bírósághoz benyújtott kérelem tekintetében követelt teljes összeg, azaz 1.100 euró megítélését azonban ésszerűnek tartja.

C. Késedelmi kamat

56. A Bíróság úgy találja megfelelőnek, hogy a késedelmi kamatnak az Európai Központi Bank marginális hitelkamatán kell alapulnia, amelyhez további három százalékpontot kell hozzáadni.

EZEN INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG

1. Elfogadhatóvá *nyilvánítja* a kérelmet;
2. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 5. cikkének 3. bekezdését megsértették;
3. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 5. cikkének 4. bekezdését megsértették;
4. *Megállapítja*:
 - (a) hogy az alperes államnak attól az időponttól számított három hónapon belül, amikor az ítélet az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdése szerint véglegessé válik, a kérelmező számára az alábbi összegeket kell kifizetnie nemzeti valutában, a teljesítéskori átváltási árfolyam alkalmazásával:
 - (i) nem vagyoni kár tekintetében 3.000 (háromezer) eurót, továbbá az ezen összeget terhelő adók összegét;
 - (ii) költségek és kiadások tekintetében 1.100 (ezeregyszáz) eurót, továbbá az ezen összeget terhelő adók összegét;
 - (b) hogy a fent említett három hónap lejártát követően a teljesítés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális kamatlábát három százalékponttal meghaladó mértékű kamatot kell fizetni a fenti összeg után;
5. A kérelmező igazságos elégtétellel kapcsolatos további igényeit *elutasítja*.

Készült angol nyelven, írásbeli kihirdetésre került 2014. február 11-én, a Bíróság Eljárási szabályzata 77. szabálya 2. és 3. bekezdésének megfelelően.

Stanley Naismith
Hivatalvezető

Guido Raimondi
Elnök